

Yleistä

Maa- ja metsätalousministeriö myöntää valtionavustuksia valtion talousarvion määrärahoista sekä rahapelitoiminnan tuotoista. Valtionavustusten myöntämisessä, käytössä ja valvonnassa noudatetaan valtionavustuslakia (688/2001) sekä tukijärjestelmäkohtaisia säädöksiä ja asetuksia.

Valtionavustuksen saajan on noudatettava avustettavassa toiminnassaan valtionavustuspäätöksessä ja liitteissä mainittuja ehtoja ja rajoituksia. Poikkeuksen tässä liitteessä esitettyihin rajoituksiin voivat muodostaa hevostalouden komission päätöksessä SA 465556 (3.1.2017) mainitut määräykset sekä hevostalouden edistäminen arpajaislain 1047/2001 (21.12.2016) mukaisesti.

Avustusten käyttö

Valtionavustusta saa käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksellä myönnettyyn käyttötarkoitukseen. Avustuksen saajan tulee seurata avustettavan hankkeen toteutuneita tuloja ja kustannuksia kirjanpidossa omalla kustannuspaikalla.

Avustuspäätöksessä määritellään avustusprosentilla ja/tai euromääräisesti, kuinka suuren osan erityisavustus saa enintään kattaa avustettavan hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Maa- ja metsätalousministeriön myöntämällä erityisavustuksella katetaan avustettavasta hankkeesta syntyvää alijäämää, joka muodostuu vähentämällä hyväksyttävistä kustannuksista avustuksen saajan muut saamat avustukset ja hankkeesta saadut tuotot. Mikäli maa- ja metsätalousministeriön myöntämä ja maksama avustus on suurempi kuin toteutunut alijäämä, tulee ylimenevä osuus palauttaa ministeriölle (kts. kohta Avustuksen palautus).

Valtionavustusta voidaan siirtää, mikäli avustuksen siirto on sallittu avustuspäätöksessä. Valtionavustuksen saajan tulee tehdä ennen valtionavustuksen siirtämistä yksityisoikeudellinen sopimus valtionavustuksen lopullisen käyttäjän kanssa ja huolehtia, että valtionavustuksen lopullinen käyttäjä on tietoinen valtionavustuksen rahoituksen luonteesta.

Sopimuksen tulee sisältää seuraavat kohdat:

- maininta, että sopimus koskee valtionavustuksen siirtoa.
- edellytys, että lopullinen valtionavustuksen käyttäjä noudattaa tässä päätöksessä mainittuja ehtoja.
- maininta, että maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus tarkastaa lopullisen valtionavustuksen käyttäjän taloutta ja toimintaa.
- edellytys, että lopullinen valtionavustuksen käyttäjä palauttaa valtionavustuksen saajalle (keskusjärjestölle) valtionavustuksen, jos ministeriö perii osan valtionavustuksesta takaisin sen vuoksi, ettei lopullinen valtionavustuksen käyttäjä ole noudattanut valtionavustuksen käyttöä koskevia sopimusehtoja.
- maininta sopimussakosta sopimusehtojen noudattamisen varmistamiseksi.

Erityisavustusta saa käyttää vain avustuspäätöksessä mainittuna käyttöaikana.

Hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttäviksi kustannuksiksi katsotaan avustettavan kohteen/hankkeen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kustannukset. Hankkeen tulot pienentävät hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Avustuksen saaja voi hakea maksuun vain sellaisia kustannuksia, jotka ovat syntyneet hankkeen toteutusaikana. Kustannusten tulee olla tosiasiallisesti maksettuja ja todennettavissa kirjanpidosta. Kustannuksina hyväksytään vain todellinen avustuksen saajan maksettavaksi jäävä osuus.

Hyväksyttävänä kustannuksina otetaan huomioon ne kustannukset, jotka kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) sekä hyvän kirjanpitotavan mukaan on kirjattava avustuksen käyttäjälle kuluksi. Jos avustusta käytetään irtaimen käyttöomaisuuden hankintaan ja hankintamenot kirjataan taseeseen, voidaan hankintamenot ottaa kokonaan huomioon hyväksyttävänä kustannuksina. Ostetun irtaimen on oltava hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeellinen kustannus.

Hyväksyttävänä palkkakustannuksina voidaan hyväksyä hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisesta työstä aiheutuneet palkkakustannukset lakisääteisine sivukuluineen sekä lakiin taikka työehtosopimukseen perustuvat kustannukset. Palkat ovat siltä osin tukieläimisiä, kuin ne eivät ylitä toimialan yleistä palkkatasoa. Lomapalkkavaraukset ovat hyväksyttävänä kustannuksia, mikäli ne aiheutuvat hankkeen toteuttamisesta. Lakisääteiset työterveyskustannukset ovat hyväksyttävänä kustannuksia.

Mikäli avustuspäätös on tehty kokonaiskustannusmalliin perustuen, maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy avustuksen saajan hakemuksella esittämät henkilösivukulu- ja yleiskulukertoimet. Avustuksen saaja on hakemuksellaan osoittanut, että henkilösivukulu- ja yleiskustannuskertoimet on laskettu kirjanpidon pohjalta tavalla, joka täyttää laskentatoimen luotettavuuden vaatimukset ja avustuspäätöksellä on vahvistettu hyväksytyt kertoimet. Kokonaiskustannusmallissa ei hyväksytä erillisiä lomapalkkavarauksia.

Jos hankkeen toteuttamiseksi tehtävä työ vie vain osan henkilön työajasta, palkkakustannusten tukemisen edellytyksenä on, että työstä on pidetty erillistä työajan seurantaa, josta ilmenee hankkeen toteuttamiseksi tehty työ, hankkeen toteuttamisaikana tehdyn työn kokonaismäärä sekä hankkeesta aiheutuneet palkkakustannukset. Sähköisen työajan seurannan raportteja voidaan käyttää hyväksi työaikakirjanpidon todentamiseen. Työajan seurantalomakkeet on allekirjoitettava tai sähköisesti hyväksyttävä sekä työntekijän että työnantajan toimesta.

Matkakustannukset hyväksytään valtion matkustussäännön mukaisesti. Mahdolliset ulkomaan matkat tulee hyväksyttävä etukäteen avustuksen myöntöpäätöksen esittelijällä, mikäli niitä ei ole esitetty hankesuunnitelmassa.

Hankkeessa hankitun irtaimiston/laitteiden tulee jäädä palvelemaan avustuksen saajan toimintaa.

Arvonlisävero on hyväksyttävä kustannus, mikäli se jää avustuksen saajan lopullisesti maksettavaksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus olla hyväksymättä tilityksessä esitettyjä kustannuksia, jos kustannusten liittyminen valtionavulla rahoitettavaan toimintaan ei ole selkeästi osoitettavissa.

Kustannukset joita ei hyväksytä:

- poistot
- varainhankinnan kustannukset

- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset, lainojen lyhennykset ja korot
- varaukset (poikkeuksena lomapalkkavaraukset)
- laskennalliset erät, jotka eivät perustu jo toteutuneisiin kustannuksiin
- irtisanomiskorvaukset tai irtisanomisajalta ilman työvelvoitetta maksettavat palkkakustannukset
- tulospalkkiot, bonukset, luontaisedut
- oikeudenkäyntikustannukset, oikeuden langettamat korvaukset sekä rangaistusluonteiset maksut, kuten sakot tai viivästyskorot
- edunvalvontamenot ja edustuskulut

Yleiskustannusten kohdistaminen

Avustuksen saaja voi kohdistaa erityisavustukselle toimintansa yleiskustannuksia, mikäli avustusta ei ole myönnetty kokonaiskustannusmalliin perustuen. Yleiskustannuksia ovat avustuksen saajan yleishallinnosta aiheutuneet kulut, jotka eivät välittömästi kohdistu mihinkään tiettyyn toimintoon tai hankkeeseen.

Yleiskustannusten on perustuttava todellisiin toteutuneisiin kuluihin ja oltava

- selkeästi ja perustellusti kohdennettuja
- hankkeen talousarvion mukaisia
- erikseen dokumentoituja
- koko käyttöajan saman perusteisia
- aiheuttamisperiaatteen mukaisia

Yleiskustannusten aiheuttamisperusteista toimitetaan erillinen selvitys ministeriölle.

Käyttötarkoituksen ja -ajan sekä ehtojen muuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriö voi avustuksen saajan hakemuksesta perustellusta syystä muuttaa avustuksen käyttötarkoitusta ja -aikaa sekä ehtoja. Tätä koskeva kirjallinen hakemus on tehtävä ennen avustuspäätöksellä mainittua hankkeen päättymisajankohtaa siten, että päätös haetusta muutoksesta voidaan tehdä ennen mahdollisesti avustettavaan toimenpiteeseen ryhtymistä. Hakemuksen tulee sisältää tarkennettu hankesuunnitelma sekä kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma, mikäli niihin tulee muutoksia. Hakemuksessa on mainittava avustuspäätöksen diaarinumero.

Avustuksen saajan velvollisuudet

Tiedonanto

Valtionavustuksen saajan tulee antaa maa- ja metsätalousministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot.

Valtionavustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä maa- ja metsätalousministeriölle käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta valtionavustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta. Muutoksella tarkoitetaan erityisesti valtionavustuksen käyttötavalle asetettujen ehtojen ja rajoitusten toteutumiseen vaikuttavia muutoksia. Valtionavustuksen käyttöön vaikuttavia muutoksia ovat myös avustettavan hankkeen/toiminnan toteuttamisen laadussa, laajuudessa tai rahoituksessa tapahtuvat olennaiset muutokset. Muutoksen arvioinnin perustana ovat avustushakemuksessa annetut ja valtionavustuspäätöksen perustaksi otetut tiedot.

Hankintalain noudattaminen ja hankintojen kilpailuttaminen

Avustuksen saajan tulee selvittää ja ottaa toiminnassaan huomioon mahdollinen velvollisuutensa noudattaa hankintalainsäädäntöä (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016). Kaikki 60 000 euron hankinnat on kilpailutettava julkisen hankintalain mukaisesti, mikäli avustuksen saaja on saanut hankinnan tekemistä varten avustusta yli puolet hankinnan arvosta hankintalaissa tarkoitettulta hankintayksiköltä. Hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain soveltamisen välttämiseksi. Tavara- tai palveluhankintaa ei saa liittää rakennusurakkaan eikä hankintoja saa yhdistellä keinotekoisesti hankintalain noudattamisen välttämiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö edellyttää julkisten hankintojen avoimuuden vuoksi, että kaikki vähintään 10 000 euroa (alv 0 %) ylittävät hankinnat kilpailutetaan pyytämällä tarjoukset tai selvittämällä muulla tavalla useammalta kuin yhdeltä tavarant- tai palveluntoimittajalta. Kilpailutukseen liittyvät asiakirjat dokumentoidaan ja ne on pyydyttävä toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle.

Vakuuttaminen

Avustuksen saajan on vakuutettava riittävällä ja asianmukaisella tavalla valtionavustuksella hankittu omaisuus.

Kirjanpito, tilintarkastus ja toiminnan tarkastus

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolain (1336/1997) ja -asetuksen (1339/1997) säätämällä tavalla. Kirjanpito ja siihen liittyvä aineisto on säilytettävä siten, kuin kirjanpitolain 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään. Hankkeen toteuttamiseen liittyvät alkuperäiset tositteet on säilytettävä kuusi (6) vuotta sen vuoden lopusta, jona aikana tilikausi on päättynyt siten, että tositteiden ja kirjausten välinen yhteys voidaan vaikeuksitta todeta. Kaikki hankkeeseen liittyvät asiakirjat tulee dokumentoida siten, että niiden yhteys kyseiseen hankkeeseen on selvää.

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa siten, että avustuksen käyttöä hakemuksen mukaiseen hankkeeseen voidaan seurata siitä luotettavasti. Avustettavalla hankkeella tulee olla kirjanpidossa erillinen kustannuspaikka/-paikat tai avustettavalle hankkeelle kohdistettavien kustannusten, tulojen ja rahoituksen tulee kokonaisuudessaan olla muutoin luotettavasti selvitetävissä kirjanpidosta.

Avustuksen käyttöä koskeva selvitys

Avustuksen käytöstä toimitetaan selvitys maa- ja metsätalousministeriölle avustuspäätöksessä ilmoitettuun määräaikaan mennessä.

Avustuksesta on annettava joko loppuselvityksen tai maksatushakemuksen yhteydessä seuraavat asiakirjat

- valtionavustuksen kustannus selvitys
- kustannuspaikkaa vastaava pääkirja/kirjanpidon raportit
- selostus tai raportti avustetusta toiminnasta/hankkeesta

Avustuksen saajan tulee tarvittaessa toimittaa myös muita selvityksiä avustuksen käyttöön liittyen, jos maa- ja metsätalousministeriö niitä pyytää.

Avustuksen palautus

Valtionavustuksen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai perusteettomasti saamansa valtionavustus tai sen osa. Valtionavustus tai se osa tulee palauttaa myös siinä tapauksessa, jos sitä ei voida käyttää valtionavustuspäätöksessä edellyttämällä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään sata (100) euroa, se voidaan jättää palauttamatta.

Valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittäväälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä.

Jos takaisinperittävää määrää ei makseta takaisin viimeistään maa- ja metsätalousministeriön asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Palautuksen yhteydessä on mainittava avustuspäätöksen diaarinumero ja se momentti, josta avustus on aikoinaan maksettu. Palautus maksetaan, kun avustuksen saaja on vastaanottanut maa- ja metsätalousministeriön päätöksen palautettavan avustuksen määrästä sekä laskun, joka lähetetään avustuksen saajalle erikseen sähköisenä.

Valtionavustusten käytön valvonta, maksatuksen keskeytys ja takaisinperintä

Valtionavustusten käytön valvonnasta, maksatuksen keskeytyksestä ja takaisinperinnästä on tehty erillinen avustuspäätöksen liite 2.